

За який час вас може перевірити податкова? А за який час донарахувати?..

Пандемія COVID-19 і повномасштабне воєнне вторгнення спричинили запровадження в Україні надзвичайних правових режимів – карантину та воєнного стану. У відповідь держава внесла тимчасові зміни до податкового законодавства, зокрема запровадила мораторії на податкові перевірки та **зупинила перебіг строків давності** для нарахування податкових зобов'язань. Це мало суттєвий вплив на можливість контролюючих органів проводити перевірки і донарахування податків. У цій публікації розглянуто комплексний вплив обох періодів (карантину та воєнного стану) на здійснення податкових перевірок і нарахування податкових зобов'язань. Аналіз, відповідно, охоплюватиме відповідні норми **Податкового кодексу України** (далі – ПКУ), постанови Кабінету Міністрів, закони, прийняті в умовах карантину та воєнного стану, а також актуальну **судову практику**, зокрема рішення Верховного Суду.

Спойлер, за який період вас можуть перевірити та здійснити донарахування?

[tax_limitation_ajax]

Загальні строки давності в податковому законодавстві

Перш ніж перейти до спеціальних норм, варто нагадати загальне правило ПКУ щодо **строків давності** для податкових перевірок та донарахувань. За **ст. 102 ПКУ** контролюючий орган має право провести перевірку і самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків **не пізніше закінчення 1095 дня** (3 роки) після граничного терміну подання декларації або

сплати податку за певний період. По закінченні 1095 днів (а для окремих випадків – 2555 днів, наприклад, при трансфертному ціноутворенні) контролюючий орган вже не може нарахувати податкові зобов'язання – платник вважається вільним від такого зобов'язання, а спір щодо нього не підлягає розгляду. Тобто, у **звичайних умовах** податкова перевірка і донарахування податку за минулі періоди обмежені цим строком давності ~3 років.

Однак у 2020–2023 роках дію цього правила було тимчасово змінено. В умовах карантину COVID-19, а згодом і воєнного стану, законодавець **зупинив перебіг** зазначених строків давності. Фактично на певний період **“заморозили”** відлік 1095 днів, **надаючи тим самим для податкових органів можливість перевірити минулі періоди пізніше**. Розглянемо детально, як це відбувалося під час карантину та воєнного стану.

Карантин COVID-19: зупинення строків та мораторій на перевірки

Законодавчі зміни в період карантину

Початок пандемії ознаменувався запровадженням всеукраїнського карантину з березня 2020 року. Верховна Рада оперативно ухвалила низку законів на підтримку платників податків. Ключовим став **Закон України № 533-IX від 17.03.2020 р.**, який серед іншого запровадив **мораторій на податкові перевірки**. Первинно мораторій було встановлено на період з **18 березня до 31 травня 2020 року** для всіх документальних та фактичних перевірок (крім деяких винятків). Надалі його дію неодноразово продовжували. Зрештою, до ПКУ було внесено норму, що прив'язала тривалість мораторію до офіційного кінця карантину: пункт **52-2 підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” ПКУ** визначив, що мораторій триває **“на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину”**. Кабінет Міністрів встановлював

режими карантину своїми актами, тож фактично кожне продовження карантину автоматично продовжувало і мораторій.

Одночасно п.52-2 підр. 10 розд. XX ПКУ призупинив **перебіг** податкових строків давності. Згідно з цим пунктом, **“зупиняється перебіг строків давності, передбачених ст. 102 ПКУ, на період з 18.03.2020 р. по останній день місяця, в якому завершується дія карантину (COVID-19)”**. Інакше кажучи, з 18 березня 2020 року відлік 1095-денного строку для перевірок і донарахувань було поставлено на паузу і він не рухався до кінця карантину.

Кінець карантину. Уряд кілька разів подовжував всеукраїнський карантин, і фактично він тривав понад три роки. Офіційно карантин було завершено лише влітку 2023 року (кабміном скасовано з 1 липня 2023 р.). Таким чином, **останнім днем дії “карантинного” мораторію** і відповідно зупинки строків давності став **останній день місяця, в якому завершено карантин – тобто 31 липня 2023 року**. (Як побачимо далі, на той момент вже діяв воєнний стан, але законодавець спеціально визначив дату 01.08.2023 для поновлення відліку строків).

Мораторій на перевірки та його виключення

Карантинний мораторій означав, що **податкові перевірки не проводяться** протягом визначеного періоду. Винятки з цього правила були мінімальними. Закон № 533-IX у березні 2020 р. дозволив окремі **невідкладні перевірки** навіть під час мораторію – зокрема, позапланові перевірки з підстав, пов’язаних з бюджетним відшкодуванням ПДВ або припиненням діяльності платника (реорганізація, ліквідація) тощо. **Камеральні перевірки** (безвиїзні перевірки декларацій) формально не були заборонені взагалі, тож податківці могли здійснювати камеральний контроль звітності навіть у карантин. Це

відповідало логіці впровадження карантину – для камеральної перевірки присутність платника взагалі не потрібна.

Надалі, через рік після початку карантину, влада зробила спробу **частково послабити мораторій**. Так, на підставі повноважень, наданих Законом № 909-IX, Кабінет Міністрів видав **постанову № 89 від 03.02.2021 р.**, якою скоротив строк дії мораторію для певних перевірок. Постанова № 89 дозволила податковим органам відновити деякі **документальні перевірки юридичних осіб** навіть до завершення карантину, зокрема: перевірки, розпочаті до 18.03.2020 і призупинені, планові перевірки за затвердженим планом-графіком, а також позапланові перевірки з окремих підстав (щодо ризикових операцій з ПДВ, валютного контролю тощо). Фактично уряд намагався “розморозити” частину контрольної роботи податкових органів ще у 2021 році.

Судова практика: Верховний Суд про карантинний мораторій

Постає питання: чи були легітимними перевірки, дозволені урядовою постановою № 89, з огляду на те, що закон (ПКУ) все ще містив пряму норму про мораторій? Відповідь дала судова практика. Платники податків оскаржували як самі перевірки, призначені під час мораторію, так і податкові повідомлення-рішення (донарахування), винесені за їхніми результатами.

Верховний Суд України сформулював однозначну правову позицію: проведення податкової перевірки під час дії встановленого законом мораторію – **незаконне**. Зокрема, у низці рішень 2022–2023 років ВС наголосив, що **мораторій, запроваджений актом вищої юридичної сили (п. 52-2 підр. 10 розд. XX ПКУ), не міг бути скасований або обмежений актом нижчої сили (постановою КМУ)**. Будь-які зміни строків дії мораторію можливі

лише шляхом прямої зміни норм ПКУ, а не підзаконними актами. Тому призначення і проведення перевірок на підставі постанови № 89 у 2021 році було неправомірним. Суд вказав, що такі перевірки проводилися *in ultra vires*, у порушення прямої законодавчої заборони, а їх результати є юридично нікчемними.

Наслідком цього стала практика скасування донарахувань, здійснених за результатами “карантинних” перевірок. Так, у судових рішеннях зазначено, що **акт перевірки, проведеної всупереч мораторію, є недопустимим доказом**, а прийняті на його основі податкові повідомлення-рішення підлягають скасуванню. Іншими словами, якщо податкова все ж перевірила платника під час дії заборони (наприклад, в 2021 році на підставі згаданої постанови КМУ), платник має високі шанси через суд скасувати результати такої перевірки як незаконної. Верховний Суд у постановках від 12.10.2022 (справа № 160/24072/21), 14.12.2022 (справа № 200/3668/21) та інших прямо підтвердив: **“зміна строків дії мораторію щодо проведення податкових перевірок у зв’язку з COVID-19 може бути здійснена виключно шляхом внесення змін до ПКУ”**.

Таким чином, до офіційного завершення карантину (або законодавчого скасування мораторію) **будь-які документальні та фактичні перевірки, не передбачені винятками ПКУ, були заборонені**, а результати таких перевірок – незаконні. Тільки з закінченням дії карантинного мораторію податкові органи отримали право знову повноцінно перевіряти більшість платників.

Зупинення строків давності під час карантину: наслідки

Зупинка перебігу строків давності з 18.03.2020 означає, що період карантину **не враховується в 1095 днях**, відведених

податківцям для перевірки та донарахування податку. Практично це **продовжило “термін давності”** на величину карантинної паузи.

Якщо до карантину податкова могла охопити перевіркою, скажімо, останні три роки діяльності, то після “розморожування” строків ці три роки відлічуються без урахування періоду з 18.03.2020 до кінця карантину. Наприклад, припустимо, граничним терміном перевірки певної декларації був 1 квітня 2021 року (1095 днів від подання у 2018 р.). Оскільки з березня 2020 до липня 2023 р. строк давності не спливав, новим фактичним кінцевим терміном стане приблизно липень 2024 року. Отже, податкові органи отримали можливість після карантину перевіряти ті періоди, які без зупинки строків вже були б “закриті” для донарахувань.

Варто підкреслити, що з **1 серпня 2023 року** (після офіційного кінця карантину) перебіг податкових строків давності **відновився**. Усі дні, що минули після цієї дати, знову рахуються до 1095-денного періоду. Таким чином, карантинна пауза склала понад **3 роки та 4 місяці**. На стільки ж було продовжено граничні строки проведення перевірок і нарахування податків, пов’язаних з періодами до карантину. Платникам податків слід це враховувати: податкова може законно донараховувати податки за ті роки, які раніше вважалися “закритими” за давністю, якщо не сплив оновлений (подовжений) строк давності.

Проміжний висновок (карантин): У період дії карантину (березень 2020 – липень 2023) податкові перевірки були значно обмежені мораторієм, а строки давності для донарахувань – призупинені. Верховний Суд захистив права платників, визнавши протиправними перевірки, проведені всупереч законодавчому мораторію, і скасувавши відповідні податкові донарахування.

Після завершення карантину контрольні заходи відновилися, при цьому податкові органи отримали “додатковий” час на перевірки, еквівалентний тривалості карантинної зупинки строків давності.

Воєнний стан: особливості зупинення строків і мораторій

Введення воєнного стану та перші податкові послаблення

24 лютого 2022 року в Україні було введено режим воєнного стану у відповідь на збройну агресію. Це зумовило нові виклики для бізнесу і діяльності державних органів. В березні 2022 року законодавець ухвалив спеціальні зміни до ПКУ, спрямовані на адаптацію податкового адміністрування до воєнних умов. Насамперед, **Законом № 2120-IX від 15.03.2022 р.** до ПКУ додано пункт 69 підрозділу 10 розділу XX, який встановив особливий порядок справляння податків на період воєнного стану.

Зупинення строків. Підпункт 69.9 пункту 69 перехідних положень передбачив, що *“тимчасово, до 01 серпня 2023 року, для платників податків та контролюючих органів зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством”*. Тобто, аналогічно до карантину, **було зупинено відлік усіх строків, які встановлені податковим законодавством**, зокрема строків давності для податкових донарахувань. Важливо, що первинна редакція Закону № 2120-IX зупиняла строки *на весь період воєнного стану* без конкретної дати відновлення. Однак пізніше (Законом № 3219-IX, див. нижче) цю норму уточнили, визначивши граничну дату зупинки – 1 серпня 2023 року. Саме до цього дня строки не спливали, навіть якщо воєнний стан продовжується далі. В результаті **сумарний “заморожений” період** за двома надзвичайними режимами (карантин + воєнний стан) став безперервним: з 18.03.2020 по 31.07.2023 строк давності не

рухався.

Мораторій на перевірки. Одразу після запровадження воєнного стану держава також встановила *новий мораторій* на більшість податкових перевірок. За загальним правилом, проголошеним у березні 2022 р., **документальні та фактичні податкові перевірки під час воєнного стану не розпочинаються, а розпочаті перевірки призупиняються.** Це положення було закріплене, зокрема, Законом № 2260-IX від 12.05.2022 р., що деталізував податкові послаблення у воєнний час. Метою було убезпечити бізнес у перші місяці війни, коли нормальне проведення перевірок було об'єктивно неможливим або небезпечним.

Водночас, як і в випадку карантину, законодавство передбачило низку **винятків**, за яких податкова все ж могла здійснювати контрольні заходи під час воєнного стану. Зокрема, з весни–літа 2022 року було *дозволено*:

- **Камеральні перевірки** – їх проведення відновили для податкових декларацій з ПДВ за окремі місяці 2022 р., починаючи з липня 2022 (за визначеним графіком). Камеральні перевірки декларацій відбуваються дистанційно, тому їх вирішили поновити одними з перших.
- **Документальні позапланові перевірки** за заявою самого платника податків або з визначених підстав, таких як реорганізація чи ліквідація підприємства (**п.п. 78.1.7 ПКУ**), подача декларації на відшкодування ПДВ понад 100 тис. грн (**п.п. 78.1.8 ПКУ**) тощо. Це логічно: якщо платник хоче закритися або повернути значну суму бюджетного відшкодування, податкова має право його перевірити навіть під час воєнного стану.
- **Фактичні перевірки** – перевірки з виїздом на об'єкт, що стосуються розрахункових операцій, касової дисципліни,

обігу підакцизних товарів тощо. Їх проведення також було дозволено, і навіть під час найсуворішого мораторію податківці продовжували здійснювати фактичні перевірки там, де це було можливо і доречно (наприклад, для контролю за цінами на соціально значущі товари чи для припинення зловживань з підакцизною продукцією).

Отже, у 2022 році діяла схема, за якої **більшість планових та позапланових документальних перевірок були “на паузі”**, за винятком випадків, коли перевірка конче потрібна або ініційована самим платником. Строки давності при цьому, як зазначено, зупинилися для всіх платників.

Відновлення податкових перевірок у 2023 році

Через півтора року після початку війни держава частково повернулася до нормального податкового контролю. Це було обумовлено як потребою поповнення бюджету, так і певною стабілізацією умов в тилкових регіонах. **30 червня 2023 року** парламент ухвалив **Закон № 3219-IX**, що істотно обмежив дію **воєнного мораторію на перевірки з 1 серпня 2023 року**. Цим законом до ПКУ внесено зміни, які дозволили відновити багато видів перевірок навіть під час воєнного стану.

Відповідно до оновленого п.п. 69.2 пункту 69 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, з **1 серпня 2023 р.** скасовувався мораторій на документальні та фактичні податкові перевірки для значної кількості випадків. Зокрема, знову дозволено проводити:

- **Планові перевірки** платників податків, які включені до плану-графіку (фактично поновлено планові заходи податкового аудиту, особливо щодо великих та ризикових платників).
- **Позапланові документальні перевірки** широкого кола

суб'єктів, у тому числі тих, що здійснюють діяльність у **підакцизних галузях**, гральному бізнесі, фінансових послугах тощо, а також перевірки за наявності податкової інформації про порушення валютного законодавства (затримка розрахунків за експортно-імпортними операціями).

- **Будь-які документальні позапланові перевірки на звернення самого платника** (якщо підприємство вимагає перевірки, наприклад, для підтвердження правомірності заявлених показників).
- **Фактичні перевірки** за місцем здійснення діяльності платника (за умов наявності безпечних умов для проведення).

При цьому було встановлено важливу умову: **перевірки проводяться лише за наявності безпечних умов** – зокрема, доступу до території та документів підприємства, відсутності бойових дій у місці перевірки тощо. Це означало, що навіть після 1.08.2023 податкова не піде з перевіркою на прифронтові чи окуповані території до відновлення безпеки.

Одночасно Закон № 3219-IX **відновив перебіг всіх податкових строків** з 1 серпня 2023 року. Тобто з цього дня **1095-денний строк давності знову почав рахуватися**. У ПКУ прямо зазначено, що строки, зупинені згідно із Законом № 2120-IX, поновлюються з 01.08.2023. Таким чином, **період з 24.02.2022 до 31.07.2023 (воєнний стан)** повністю випав із розрахунку строків давності, так само як раніше випав карантинний період з 18.03.2020.

На замітку: За підрахунками, сукупна тривалість “заморожених” строків склала понад 3 роки і 4 місяці. Наприклад, якщо останній день 1095-денного строку припадав на квітень 2022 року, то зупинка від лютого 2022 до липня 2023 автоматично продовжила його до кінця 2023 – початку 2024 року. У

результаті суди й податкові органи у 2023–2024 рр. можуть цілком правомірно розглядати питання щодо податкових зобов'язань за періоди 2017–2018 років, хоча в нормальних умовах позовна давність (3 роки) за ними вже давно спливла.

Повне скасування мораторію. В кінці 2023 року законодавець зробив останній крок до повернення повноцінного податкового контролю. Набрав чинності **Закон № 3453-IX від 08.12.2023**, яким **скасовано залишки мораторію** на проведення податкових перевірок. Цей закон вилучив із ПКУ норми, що забороняли планові чи позапланові перевірки в умовах воєнного стану. Відтепер, незважаючи на продовження воєнного стану, **жодних спеціальних обмежень на податкові перевірки не діє** – податківці керуються загальними нормами ПКУ. Втім, на практиці ДПС усе одно враховує безпекову ситуацію: наприклад, не перевіряє платників на територіях, де тривають бойові дії чи які були окуповані, до стабілізації обстановки.

Судова практика та правозастосування в умовах воєнного стану

За час війни резонансних судових спорів щодо **легітимності перевірок** було відносно небагато – головним чином тому, що податкова загалом дотримувалася законодавчих обмежень. Мораторій був встановлений одразу законом (ПКУ), тому ситуацій, аналогічних постанові КМУ № 89 в карантин, не виникало. У поодиноких випадках, коли податківці, можливо, виходили на перевірку поза визначеними винятками, суди застосовували ту саму логіку, що й при карантині: **заборона на перевірки має імперативний характер**, отже результати перевірки, проведеної **всупереч мораторію**, підлягають скасуванню.

Прецедентом, що відображає позицію судової влади, можна вважати ухвалу Верховного Суду від 12.10.2022 (справа

№ 160/24072/21)), де суд зазначив, що сам факт запровадження воєнного стану та мораторію *унеможливлює* проведення податковими органами перевірок, а отже контрольні заходи, не передбачені законними винятками, є протиправними. Водночас таких випадків у воєнний час було значно менше, ніж у період карантину, адже Закон № 2120-IX чітко регламентував винятки, і податкові органи їх дотримувалися.

Натомість з відновленням перевірок у 2023 році на практиці постало інше питання: **чи може податкова повторно перевірити період, який уже колись перевірявся під час мораторію?** Адже як зазначалося, деякі перевірки у 2021 році були проведені (незаконно) і донарахування скасовані судами. Тепер, коли мораторій знято, чи дозволено ДПС знову перевірити той самий період офіційно? Верховний Суд у нещодавніх рішеннях висловився, що **за відсутності законодавчих обмежень (мораторію) контролюючий орган не позбавлений можливості провести перевірку повторно.** Зокрема, в постановках від 12.07.2023 (справа № 320/630/22) та 21.09.2023 (справа № 420/5325/22) ВС вказав, що після скасування мораторію проведення повторних перевірок не виключається. Водночас, треба зважати на норму абз. 2 п. 78.2 ст. 78 ПКУ, яка **забороняє призначати повторну позапланову перевірку з тих самих питань, що вже були охоплені попередньою перевіркою.** Тому, якщо раніше (хай навіть у період мораторію) платника вже перевіряли з певного питання, податкова не може ще раз ініціювати позапланову перевірку за тією самою підставою. Це питання, імовірно, буде предметом подальшої правозастосовної практики, оскільки контролюючі органи намагатимуться реалізувати свої можливості перевірити “втрачені” періоди, а платники – захиститися від дублювання перевірок.

Висновки

1. Зупинення перебігу строків давності. Під час дії карантину

COVID-19 (18.03.2020 – 30.06.2023) та воєнного стану (з 24.02.2022 і станом на 2025 р. ще триває) законодавством було зупинено відлік строків давності, встановлених ст. 102 ПКУ, протягом цих режимів. Сукупно відлік не здійснювався з березня 2020 по 31 липня 2023 року. Це призвело до **подовження на відповідний період** (понад 3 роки) строків, протягом яких податковий орган може провести перевірку і донарахувати податкові зобов'язання. Таким чином, податкові перевірки у 2023–2024 роках можуть охоплювати операції 2017–2018 років і раніше, які в інших умовах були б уже “закриті” за впливом 3-річного строку. Відлік строків поновлено з **1 серпня 2023 року**, відтак стандартні правила давності знову в силі (з урахуванням наращеного “резерву часу”).

2. Мораторій на податкові перевірки. В обох надзвичайних ситуаціях держава запроваджувала **мораторії на проведення перевірок**. Карантинний мораторій діяв з 18.03.2020 р. до офіційного кінця карантину (31.07.2023) і забороняв планові та позапланові документальні перевірки (окрім окремих випадків, визначених ПКУ). Воєнний мораторій із 24.02.2022 р. спочатку повністю зупинив перевірки, але поступово його **звужували**: з середини 2022 р. дозволено камеральні та деякі позапланові перевірки, а з 01.08.2023 р. – відновлено більшість перевірок навіть під час воєнного стану. Остаточного мораторію на податкові перевірки скасовано законом у грудні 2023 р. Таким чином, на сьогодні діють звичайні норми ПКУ щодо контролю, хоч воєнний стан триває.

3. Донарахування та відповідальність. Протягом дії мораторіїв контролюючі органи *не мали можливості* здійснювати донарахування податків забороненими видами перевірок. Якщо ж перевірка всупереч мораторію все-таки проводилася, платники успішно оскаржували її результати. Верховний Суд послідовно ставав на бік платників: податкові повідомлення-рішення,

винесені на підставі перевірок у період дії законодавчої заборони, визнавалися протиправними та скасовувалися. Це забезпечило захист платників від неправомірного тиску під час карантину та війни.

Разом з тим, після відновлення перевірок податкові органи активізували роботу з **виявлення порушень за минулі періоди**. Щоб збалансувати інтереси, законодавець на перехідний період встановив певні послаблення відповідальності. Зокрема, при донарахуванні за результатами відновлених воєнних перевірок багато штрафів і пеня не застосовувалися за умови своєчасної сплати донарахованого податку. Таким чином, платникам надавався стимул добровільно погасити зобов'язання, а державі – оперативно отримати надходження, без затяжних судових спорів.

4. Судова практика та правова визначеність. Судова практика, особливо рішення Верховного Суду, забезпечила єдність підходів у застосуванні надзвичайних норм. Ключові висновки судів можна підсумувати так: **податковий мораторій є імперативним і не може ігноруватися контролюючими органами**; його зміна або скасування можлива тільки законом; перевірки, проведені всупереч мораторію, – незаконні, а їх результати анулюються. Після скасування обмежень податковий контроль поновлюється в повному обсязі, і податкова вправі перевіряти раніше “недоступні” періоди, однак із дотриманням загальних норм (заборона повторних перевірок з тих самих питань тощо). Судові спори, які виникатимуть у нових умовах, імовірно, стосуватимуться саме тонкощів повторності перевірок та належного дотримання процедур, адже самі норми про строки давності та мораторій нині вже втратили актуальність.

5. Рекомендації платникам податків. Бізнесу варто врахувати,

що період фактичної невразливості від податкових перевірок завершився. Контролюючі органи тепер мають право і юридичну можливість перевірити ті податкові періоди, які були “прикриті” мораторіями 2020–2023 років. Тому компаніям доцільно провести внутрішній аудит за минулі роки, аби виявити можливі податкові ризики до приходу податкової. Особливо це стосується питань, які могли накопичитися за час карантину та війни (наприклад, коректність декларування податкових збитків, ПДВ-кредиту тощо). Якщо ж податкова все-таки донарахує зобов’язання за “старі” періоди, слід перевірити: чи не сплинув строк давності з урахуванням зупинення, чи дотримано процедур призначення перевірки. При наявності порушень платник зберігає право на адміністративне оскарження рішення ДПС або звернення до суду за захистом своїх прав. **Окреме питання – збереження всіх документів обліку, що стосувались періодів “мораторію”!**

6. Висновок. Карантин COVID-19 та воєнний стан суттєво вплинули на податковий контроль в Україні, де-факто відстрочивши багато перевірок і спорів. Строки давності були “заморожені” більш ніж на три роки, що тимчасово убезпечило платників від нових донарахувань, але не звільнило їх від податкових обов’язків – лише відтермінувало контроль. Наразі всі відкладені питання повертаються в порядок денний. Держава, потребуючи доходів, знову здійснює повноцінний податковий нагляд, а платникам належить бути готовими обґрунтувати показники минулих періодів. Спираючись на уроки судової практики, вряд чи можна очікувати, що баланс інтересів буде дотримано.

Хронологія ключових подій (2020–2023):

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
17 березня 2020 р.	Закон № 533-IX прийнято	Запроваджено мораторій на документальні та фактичні перевірки з 18.03.2020 (крім окремих випадків) до 31.05.2020; зупинено перебіг строків давності для нарахувань.
березень–травень 2020	Постанови КМУ про карантин	Уряд встановлює всеукраїнський карантин з 12.03.2020; з 18.03.2020 діє мораторій.
травень 2020 р.	Закон № 591-IX	Продовжено мораторій на перевірки до кінця карантину; п. 52-2 ПКУ: мораторій і зупинення строків діють до останнього місяця карантину.
вересень 2020 р.	Закон № 909-IX	Надано КМУ право скорочувати строки дії карантинних обмежень (зокрема мораторію) рішеннями уряду.
3 лютого 2021 р.	Постанова КМУ № 89	КМУ скоротив дію мораторію для ряду податкових перевірок юросіб; дозволено відновити деякі планові і позапланові перевірки.
січень–липень 2022 р.	Рішення ОАСК та Шостого апеляційного суду	Суди першої та апеляційної інстанції визнали постанову № 89 незаконною в частині скорочення мораторію. КМУ оскаржив ці рішення.

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
24 лютого 2022 р.	Запроваджено воєнний стан	Початок воєнного стану по всій території України (Указ № 64/2022, затв. Законом № 2102-IX).
15 березня 2022 р.	Закон № 2120-IX	Внесено п. 69 підрозд. 10 розд. XX ПКУ: зупинено перебіг строків на час ВС; запроваджено мораторій на більшість податкових перевірок (жодні нові не починаються, розпочаті – зупиняються), дозволено лише камеральні та інші у межах винятків ПКУ.
12 травня 2022 р.	Закон № 2260-IX	Поновлено податкові обов'язки для платників, які можуть їх виконувати; конкретизовано винятки з мораторію: дозволено камеральні перевірки декларацій з ПДВ, позапланові на звернення платника, фактичні перевірки тощо.
12 жовтня 2022 р.	Постанова ВС (справа № 160/24072/21)	Верховний Суд констатує, що під час воєнного стану діє мораторій на перевірки; зміна строків його дії можлива лише законом.

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
23 грудня 2022 р.	Ухвала ВС у справі № 640/18314/21	ВС призупинив виконання рішень судів, які скасували постанову КМУ № 89, на час касації; тимчасово поновлено дію постанови № 89 (тобто дозволено окремі перевірки юросіб).
12 липня 2023 р.	Постанова ВС (справа № 320/630/22)	ВС визнав незаконними податкові повідомлення-рішення, винесені за результатами перевірки, проведеної під час карантинного мораторію. Підтвердив, що такі перевірки є протиправними.
30 червня 2023 р.	Закон № 3219-IX	Прийнято закон про внесення змін до ПКУ у зв'язку з воєнним станом: з 1 серпня 2023 скасовується більшість обмежень на податкові перевірки (послаблення мораторію), відновлюється перебіг строків давності (з 01.08.2023).
1 серпня 2023 р.	Момент відновлення строків і перевірок	Від цієї дати офіційно поновлено відлік 1095-денних строків давності. Податкові органи розпочинають або відновлюють документальні перевірки за умов безпеки.

Дата/період	Нормативний акт чи подія	Вплив на перевірки і строки давності
21 вересня 2023 р.	Постанова ВС (справа № 420/5325/22)	ВС зазначив, що після скасування мораторію податковий орган може провести повторну перевірку періоду, якщо на те немає чинної заборони (роз'яснив підстави повторності).
8 грудня 2023 р.	Закон № 3453-IX (набрання чинності)	Офіційно скасовано мораторій на податкові перевірки, виключено відповідні норми з ПКУ. Податковий контроль повністю нормалізовано, спецрежимів більше нема.

Якщо ви зустрілись із протиправними діями податкових органів чи їх посадових осіб – захистіть свої податкові права – звертайтеся до фахівців компанії «Вікторія».

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку. Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Податкова перевірка онлайн-продажів: позиція ДПС та юридична підтримка

За повідомленням Державної податкової служби України (ДПС), торгівля особистими речами через інтернет-платформи **не є підставою для штрафних санкцій**. ДПС офіційно роз'яснила, що **продаж індивідуального майна** (особистих речей) на OLX, Prom, у соцмережах тощо не розцінюється як підприємницька діяльність. Лише **систематична торгівля** однорідними товарами має ознаки господарської діяльності, отже підпадає під податковий контроль. Таким чином, окремі разові продажі побутових речей залишаються поза межами штрафів. Натомість **посилення фіскального контролю** стосується саме комерційних онлайн-продажів – це робиться «щоб запобігти зловживанням та ухиленню від сплати податків у сфері підприємницької діяльності».

- **Продаж особистого майна не карається.** Фізособи, які продають вживані речі з власного побуту, не підлягають ні фінансовій, ні адміністративній відповідальності.
- **Підприємництво поза обігом податків.** Підозра виникає лише за умови **систематичної торгівлі** з однорідним асортиментом товарів. Разові оголошення на маркетплейсах не свідчать про незаконний бізнес.

- **Пріоритет прозорості.** Зміцнення контролю за інтернет-продажами здійснюється виключно для протидії тіньовим доходам – легальні підприємці не мають з цим проблем.

Водночас ДПС наполягає на добровільному виведенні бізнесу з тіні: «**тіньовики**» можуть уникнути проблем, якщо самі оформлять діяльність. Зокрема, податківці закликають:

- Офіційно зареєструватися як підприємець або юридична особа.
- Здійснювати розрахунки через зареєстровані **РРО/ПРРО**.
- Дотримуватися вимог податкового законодавства й уникати порушень.

За даними ДПС, служба проводить приблизно **25–50 перевірок інтернет-магазинів щомісяця**. Так, у листопаді 2024 року було здійснено близько 50 таких інспекцій, за результатами яких податківці наклали штрафів на суму близько **1,4 млн грн**. Під час перевірок фіскали найчастіше фокусуються на продавцях техніки та електроніки, де виявляють масові порушення: **відсутність РРО/ПРРО**, незареєстровані доходи та неповний облік товарних запасів. Це ще раз свідчить про **посилену увагу контролюючих органів до онлайн-торгівлі** – «податкова служба постійно моніторить діяльність інтернет-магазинів», заохочуючи громадян скаржитися на факти продажів без фіскального чека.

Плановані зміни у контролі онлайн-продажів

Уже зараз уряд готує суттєве посилення фіскального нагляду за електронною торгівлею. Відповідно до **законопроєкту №13232** (зареєстровано у ВРУ 30.04.2025), онлайн-платформи будуть зобов'язані збирати та передавати ДПС повний пакет **персональних даних продавців**. Зокрема, продавці на OLX, Prom та інших маркетплейсах повинні будуть вказувати: повне ім'я,

дату народження, адресу, реєстраційний номер платника податків (ІПН) та підтверджені банківські реквізити. Такий контроль практично унеможливить анонімну торгівлю. Крім того, у проєкті прописано розширення повноважень ДПС щодо **банківської таємниці**: податківці зможуть отримувати від банків інформацію про рух і залишки коштів на рахунках продавців, відкритих для інтернет-продажів. Інакше кажучи, погоджуючись торгувати на маркетплейсі, платник автоматично погоджується на доступ податківців до своїх банківських операцій. Ці новації є частиною зобов'язань України перед ЄС і МВФ щодо автоматичного обміну податковою інформацією.

Юридична допомога «Вікторії» платникам податків

Компанія «Вікторія» пропонує **комплексний захист прав платників податків**, зокрема фізичних осіб та ФОП, у справах, пов'язаних з онлайн-торгівлею і перевітками ДПС. Наші фахівці мають багаторічний досвід податкових спорів і надають **юридичну допомогу при перевірках** на всіх етапах. Ми допомагаємо клієнтам у вирішенні наступних завдань:

- **Оскарження матеріалів перевірок і рішень** податкових органів (скарги до ДПСУ, позови до суду, супровід адмін справ в суді тощо)
- **Захист від порушень податкової служби**: оскарження неправомірних нарахувань, відстоювання інтересів платника в органах контролю та судах.
- **Аналіз правових ризиків при інтернет-продажах**: консультуємо ФОП щодо легального оформлення онлайн-торгівлі, застосування РРО та оподаткування доходів в інтернеті.
- Представництво клієнта перед контролюючими органами та супровід у листуванні та ін. комунікації з ДПС України

та регіональними органами.

Таким чином, ми забезпечуємо **захист прав платника податків** і мінімізуємо фінансові ризики бізнесу наших клієнтів. Завдяки такому супроводу ФОП, що здійснюють **онлайн-продажі**, можуть бути впевнені у законності своєї діяльності.

Повідомлення підготовлено на основі офіційних даних ДПС України («За повідомленням ДПС»). В разі виникнення податкових спорів чи перевірок, радимо звертатися за консультацією до юристів «Вікторії» для своєчасного захисту ваших прав.

Зважте, щодо подібних справ рішення про притягнення до адміністративної відповідальності виносить саме суд. І санкція, навіть вперше, може передбачати, зокрема, конфіскацію отриманих коштів. Так, конфіскація коштів відбулась в справах № 346/3526/24, № 629/2600/25, № 712/5248/25.

Наша команда адвокатів неодноразово успішно захищала клієнтів за подібних обставин. То ж за потреби – звертайтеся!

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

Форма швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Відображення доходу «Національний кешбек» у податковій декларації: який рядок обрати?

У 2024 та 2025 роках фізичні особи можуть отримувати державну грошову допомогу у вигляді Національного кешбеку, що не підлягає оподаткуванню. Однак, якщо така особа зобов'язана подавати податкову декларацію з інших підстав, виникає питання: у якому рядку декларації слід відобразити цей дохід?

Що таке Національний кешбек?

Національний кешбек – це державна грошова допомога, яку надають покупцям товарів українського виробництва в рамках експериментального проекту, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2024 року № 952. Отримувачами допомоги можуть бути громадяни України, які досягли 18 років та здійснили покупку товарів українського виробництва з переліку затверджених товарів.

Чи потрібно подавати декларацію?

Згідно з пунктом 179.2 статті 179 Податкового кодексу України (ПКУ), фізична особа – платник податку не зобов’язана подавати декларацію, якщо отримує доходи, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу; доходи виключно від податкових агентів незалежно від виду та розміру нарахованого (виплаченого, наданого) доходу. Це стосується і доходу у вигляді Національного кешбеку.

Проте, якщо особа повинна подавати декларацію за іншими підставами, дохід у вигляді Національного кешбеку все одно має бути відображений у відповідному рядку декларації.

У якому рядку відобразити дохід у вигляді Національного кешбеку?

Відповідно до пункту 3 розділу III Інструкції до декларації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859, суми доходів, які не включаються до загального річного оподатковуваного доходу, слід відображати у рядку 11.3 «Інші доходи, що не підлягають оподаткуванню» розділу III декларації.

Таким чином, якщо платник податку зобов’язаний подавати декларацію і при цьому отримав Національний кешбек, він повинен вказати суму кешбеку у рядку 11.3.

Чи виникає обов’язок декларувати кешбек як самостійний дохід?

Якщо в особи немає інших підстав для подання декларації, то отримання доходів у вигляді кешбеку не створює самостійної підстави для подання декларації. Ще раз: оскільки дохід у вигляді Національного кешбеку не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та отримується від податкових агентів, то Декларацію подавати не потрібно.

На це вказує також відповідь ДПС в ЗІР

Висновок

Національний кешбек є доходом, який не включається до загального оподаткованого доходу. Якщо фізична особа повинна подавати податкову декларацію за іншими підставами, отриманий кешбек відображається у рядку 11.3 розділу III декларації. Це важливо для дотримання вимог податкового законодавства та уникнення можливих питань з боку податкових органів.

Компанія Вікторія надає послуги супроводу подання декларацій. Окремо відзначаємо, що Компанія приєдналась до Кодексу етики Міжнародної федерації бухгалтерів (МФБ) 28 грудня 2010р., а також визнає та застосовує у своїй діяльності Правил адвокатської етики. **Це гарантує клієнтам високу якість, конфіденційність та професійний підхід.**

Що включає така послуга?

1. Ретельний аналіз обов'язків суб'єкта декларування;
2. Підбір інформації, котра підлягає відображенню у декларації;
3. Перевірку майнового стану суб'єкта декларування у хронології, за відкритими джерелами;
4. Формування заповненої зразкової чернетки декларації за всіма позиціями, проходження внутрішніх контролів програмного забезпечення;
5. Надання роз'яснень щодо прав та обов'язків суб'єкта декларування по позиціях декларування;
6. Контроль підписання та відправки декларації.

Якщо Ви бажаєте, щоб наші фахівці надали послугу з питань формування декларацій, звертайтеся за швидкою формою:

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

***Зверніть увагу, додатково Ви зможете замовити
за акційними знижками також:***

- електронні ключі ДП “ДІЯ” та програмне забезпечення для подання електронної звітності «Соната»;
- послуги бухгалтерського обслуговування для підприємств та податкового супроводу для підприємців (послуги з бухгалтерського та податкового аутсорсингу);
- консультації з оптимізації та планування податкового навантаження. Вибору оптимальної системи оподаткування;
- послуги аутстафінгу (лізинг персоналу, як елемент оптимізації оформлення працівників);
- виготовлення документів з охорони праці;
- постановку на облік РРО та отримання ліцензії на торгівлю алкогольними та тютюновими виробами;
- ліцензійне антивірусне програмне забезпечення Zillya!
- Реєстрацію торгової марки (знаку на товари, послуги);
- реєстрацію юридичних осіб інших організаційно-правових форм; отримання довідок, витягів з державних реєстрів;
- підготовку договорів та ін. юридичних документів. Супровід та представництво в судах, органах державної та місцевої влади та управління.

Бухгалтерська Компанія Вікторія, ТОВ –

Член асоціації «VICTORY GROUP», ASSC.

Компанія “Вікторія” – Ваш надійний партнер у бухгалтерському супроводі бізнесу!

Компанія “Вікторія” пропонує комплексний підхід до бухгалтерських послуг для підприємств різних форм власності та сфер діяльності. Наші висококваліфіковані фахівці, маючи багаторічний досвід, забезпечують надійний та ефективний супровід фінансової діяльності вашого бізнесу.

Переваги співпраці з нами:

- **Професійна команда:** В штаті “Вікторія” працюють досвідчені бухгалтери, менеджери, обліковці, податкові консультанти та юристи.
- **Офіційний договір:** Обслуговування відбувається на умовах офіційного договору, що гарантує відповідальність компанії за повноту, точність і своєчасність обліку.
- **Сучасна інфраструктура:** Впорядковані процеси обміну, архівування та зберігання документів, забезпечені робочі місця і сучасне програмне забезпечення.
- **Зручна комунікація:** Ми організували зручні дистанційні канали для звітності, обліку, контролю та комунікації з клієнтами.
- **Оптимальні тарифи:** Прозора та справедлива вартість послуг, яка адаптується під потреби вашого бізнесу.

Дізнайтесь вартість обслуговування

Для отримання попереднього розрахунку вартості бухгалтерського

супроводу, скористайтесь формою зворотного зв'язку на нашому сайті. Ми надішлемо детальний розрахунок, максимально наближений до фактичних потреб вашого бізнесу.

Акція для нових клієнтів! Отримайте безкоштовну послугу експрес-огляду стану бухгалтерського чи податкового обліку та звітності. Це чудова нагода оцінити поточний стан фінансових процесів вашого підприємства.

Компанія “Вікторія” – обирайте досвід, надійність та результат!

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Основні контактні номери телефону Компанії:

+38(050) -404-87-30;

+38(098) -793-77-77

Перелік витрат, які можна включити до податкової знижки в Україні

Платник податку може врахувати понесені витрати, визначені Податковим кодексом, для отримання податкової знижки протягом звітного податкового року. Податкова знижка доступна для тих, хто має підтверджені документами витрати, здійснені на товари, роботи чи послуги, що стосуються певних життєвих потреб.

До витрат, що можуть включатися до податкової знижки, належать:

- *Частина відсотків, сплачених за іпотечним житловим кредитом.*
- *Благодійні внески неприбутковим організаціям.*
- *Оплата навчання у вітчизняних закладах освіти.*
- *Страхові платежі за довгостроковим навчальним договором.*
- *Витрати на допоміжні репродуктивні технології.*
- *Витрати на послуги, пов'язані з усиновленням дітей.*
- *Витрати, пов'язані з перебудовою або адаптацією транспортного засобу для потреб осіб з інвалідністю.*
- *Орендна плата для внутрішньо переміщених осіб.*
- *Лікування респіраторної хвороби COVID-19.*
- *Придбання акцій, емітент яких отримав статус резидента Дія Сіті.*

Як отримати податкову знижку?

Для отримання податкової знижки платнику необхідно зібрати документи, що підтверджують оплату, такі як квитанції, чеки, розрахункові ордери тощо. Ці документи повинні містити інформацію про продавця послуг або товарів, а також суму та строк оплати.

Скористайтесь можливістю зменшити свої податкові зобов'язання,

оптимізуючи свої витрати згідно з вказаними критеріями!

Якщо Ви бажаєте, щоб наші фахівці надали консультації з питань подання декларацій і отримання податкової знижки, звертайтеся за швидкою формою:

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія